

STIG DAGERMAN

At slå et barn ihjel

Det er en let dag og solen står skråt over sletten. Snart skal klokkerne ringe, thi det er søndag. Mellem et par rugmarker har to unge fundet en sti, som de aldrig har gået ad tidligere og i slettens tre landsbyer blinker vinduesruderne. Mænd barberer sig foran spejlene på køkkenbordene og kvinder skærer nynnende brød op til kaffen og børn sidder på gulvene og knapper deres livstykker. Det er den lykkelige morgen på en ond dag, thi denne dag skal et barn slås ihjel i den tredje landsby af en lykkelig mand. Endnu sidder barnet på gulvet og knapper sit livstykke og manden som barberer sig siger at i dag skal de tage en rotur nedad åen, og kvinden nynner og lægger det nyskårne brød op på et blåt fad.

Der løber ingen skygge over køkkenet og alligevel står manden, som skal slå barnet ihjel, ved en rød benzintank i den første landsby. Det er en lykkelig mand som ser ind i et fotografiapparat, og i glasset ser han en lille blå bil og ved siden af bilen en ung pige som ler. Mens pigen ler og manden tager det kønne billede, skruer tankpasseren låget fast på tanken og siger, at de får en fin dag. Pigen sætter sig ind i bilen og manden, som skal slå et barn ihjel, tager sin tegnebog op af lommen og siger at de skal køre ud til havet, og ved havet skal de låne en båd og ro langt, langt ud. Gennem de nedrullede vinduer hører pigen på forsædet hvad han siger, hun blunder og når hun blunder ser hun havet og manden ved siden af sig i båden. Det er ingen ond mand, han er glad og lykkelig, og inden han går ind i bilen står han et øjeblik

foran køleren, som gnistrer i solen og nyder glansen og duften af benzin og hæg. Der falder ingen skygge over bilen, og den blanke kofanger har ingen buler og den er heller ikke rød af blod.

Men samtidig som manden i bilen i den første landsby smækker døren i til venstre for sig og trækker startknappen ud, åbner kvinden i køkkenet i den tredje landsby sit skab og finder ingen sukker. Barnet, som har knappet sit livstykke og bundet sine sko, ligger på knæ i sofaen og ser åen som slynger sig mellem ellene og den sorte pram, som ligger trukket op i græsset. Manden, som skal miste sit barn, er færdigbarberet og slår i det samme spejlet sammen. På bordet står kaffekopperne, brødet, fløden og fluerne. Det er kun sukkeret der mangler, og moderen siger til sit barn at det skal løbe ind til Larssons og låne nogle stykker. Og mens barnet åbner døren råber manden efter det at det skal skynde sig, for båden venter på stranden og de skal ro så langt som de aldrig før har roet. Da barnet bagefter løber gennem haven tænker det hele tiden på åen og på fiskene som slår og ingen hvisker til det, at det kun har otte minutter tilbage at leve i og at båden skal ligge dér hvor den ligger hele den dag og mange andre dage.

Der er ikke langt til Larssons, det er bare tværs over vejen, og mens barnet bagefter løber over vejen, kører den lille blå bil ind i den anden landsby. Det er en lille landsby med små røde huse og nys vågnede mennesker som sidder i deres køkkener med kaffekoppen hævet og ser bilen fare forbi på den anden side af hækken med en høj sky af støv bagefter sig. Det går meget hurtigt og manden i bilen ser poplerne og de nytjærede telegrafstolper glimte forbi som grå skygger. Der blæser sommer ind gennem bilruden, de farer ud af landsbyen, de ligger fint og sikkert midt på vejen og de er alene på vejen – endnu. Det er dejligt at køre helt

alene på en blød, bred vej og ude på sletten går det endnu finere. Manden er lykkelig og stærk og med højre albue kan han føle sin kvindes krop. Det er ingen ond mand. Han skal skynde sig til havet. Han ville ikke kunne gøre en hveps fortræd, men alligevel skal han snart slå et barn ihjel. Mens de farer hen imod den tredje landsby, lukker pigen øjnene igen og leger at hun ikke skal åbne dem før de kan se havet og hun drømmer i takt med bilens bløde krængninger om hvor blankt det skal ligge.

Thi så ubarmhjertigt er livet konstrueret at et minut inden en lykkelig mand slår et barn ihjel, er han endnu lykkelig og et minut inden en kvinde skriger af rædsel, kan hun blunde og drømme om havet og det sidste minut i et barns liv kan dette barns forældre sidde i et køkken og vente på sukker og tale om deres barns hvide tænder og om en rotur og barnet selv kan lukke en låge og begynde at gå over en vej med et par stykker sukker pakket ind i hvidt papir i højre hånd og hele dette sidste minut ikke se andet end en lang blank å med store fisk og en bred pram med rolige årer.

Bagefter er alting for sent. Bagefter står en blå bil på skrå over vejen og en skrigende kvinde tager hånden fra munden og hånden bløder. Bagefter åbner en mand en bildør og forsøger at stå på benene selv om han har et hul af rædsel inde i sig. Bagefter ligger et par hvide stykker sukker meningsløst strøet ud i blod og grus og et barn ligger ubevægeligt på maven med ansigtet hårdt presset mod vejen. Bagefter kommer to blege mennesker, som endnu ikke har fået drukket deres kaffe, løbende ud gennem en låge og ser et syn på vejen som de aldrig skal glemme. Thi det er ikke sandt at tiden læger alle sår. Tiden læger ikke et dødt barns sår og den læger meget sjældent smerten hos en mor, som har glemt at købe sukker og sender sit barn over vejen for

at låne og lige så dårligt læger den angsten hos en én gang lykkelig mand som har slået det ihjel.

Thi den som har slået et barn ihjel kører ikke ud til havet. Den som har slået et barn ihjel kører langsomt hjem i stilhed og ved siden af sig har han en stum kvinde med forbundet hånd og i alle landsbyer som de passerer ser de ikke et eneste glad menneske. Alle skygger er meget mørke og når de skilles er det stadigvæk i stilhed og manden som har slået et barnet ihjel ved at denne stilhed er hans fjende og at han vil behøve år af sit liv for at besejre den ved at skribe at det ikke var hans skyld. Men han ved at det er løgn og i sine nætters drømme skal han i stedet ønske at få et eneste minut af sit liv tilbage for at gøre dette eneste minut anderledes.

Men så ubarmhjertigt er livet mod den som har slået et barn ihjel at alting bagefter er for sent.

Oversat af Sven Holm